

Előfizetési árak:
 Egyszeri 8 kor., félévi 4 kor.,
 negyedévi 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér,
 hirdetések megegyező árak szerint.
 A lap megjelenik minden
 pénteken.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.
Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 mények az előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadófeljáró:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek” f. évi november hó 1-én *negyedik* évfolyamának negyedik negyedébe lépett s amily szerényen és öntudatosan tekinthet vissza multjára, ép oly szerényen és bizalommal tekint a jövőbe.

Két kötelességet vállalt a multban magára: ezt a két kötelességet lelkiismeretesen fogja a jövőben is teljesíteni.

E két kötelesség: **a tárgyilagossággal és a valódi szabadelvűség hirdetésével.**

Két czél tűzött ki maga számára a multban s e két czélnek az elérésére szenteli minden erejét a jövőben is.

E két czél: **a község és a társadalom egészséges fejlődésének az előmozdítása.**

E két kötelességet teljesítve, e két czél felé törekedve, a „Közérdek” mindenkor és mindenkiel szemben megtartotta a jó ízlésnek, a tapintatnak s az irodalmi műveltségnek a hangját, s ezt a jövőben sem fogja megváltoztatni. Éppen azért *Ujpest lakosainak csak olyan érdekeiért emeli fel szavát, amelyek jogosak, méltányosak s a közjó érdekében nem ütköznek; s éppen azért a kellő értékre szállít le minden joytalan igényt, minden önérdék sugallta ténykedést s igaztalan eljárást!*

A „Közérdek” tehát csak azon polgárz társaknak a támogatására számít, kik az igazságnak és a valódi szabadelvűségnek, a műveltségnek és a valódi testvériségnek barátjai és hívei. Ezek támogatását és pártfogását kérjük ez alkalommal is midőn u. előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre --- --- 8 kor.,
 fél évre --- --- 4 kor.,
 három hónapra --- --- 2 kor.

mely összeg a lap kiadóhivatalába, Fuchs Antal és József könyvnyomdájába, Ujpest, István-utca 9. szám küldendő.

Hazafias hűzettel:

a „Közérdek” szerk.- és kiadóhivatala.

A pénzügyi intézetek belső ellenőrzése.

A pénzügyi intézetek körében élénk mozgalmak fejlődtek ki a belső ellenőrzés állandóvá és tökéletesebbé tétele érdekében.

Hogy ez a czél pusztán a *felügyelő-bizottság* szervezetének reformja után el nem érhető, az rég tudott dolog. A felügyelő-bizottság *állandó ellenőrzést* nem gyakorolhat, a könyvek időnkénti megvizsgálása, a vagyonszámok esetről-esetre való számbavétele pedig még akkor sem biztos eszköze a leplezett visszaélések felderítésének, ha a felügyelő-bizottság szakértőkből áll és ezek ellenőrzésbeli feladataikat a legteljesebb mértékben teljesítik. Szó volt az *állami ellenőrzés* beállításának szükségéről is; de felülvizsgálatot időnként teljesítő állami revizorok sem igen érhetnének el nagyobb sikereket, mint a felügyelő-bizottságok.

Ezeknél fogva ma már közöshajrást képez *az állandóan működő ellenőrző apparátus beállítása*, amely nagyobb pénzügyi intézeteknél ellenőrző osztály szervezéséből, kisebbeknél szakértő ellenőrző alkalmazásából állana. Legelőször *Kormos Alfréd a Magyar Pénzügy* és a *Magyar Kereskedők Lapja* szerkesztője lépett ki a kezdeményezés terére és több kiváló szakférfi közreműködésével hozzáfogott egy *a pénzügyi intézetek belső ellenőrzését tárgyzó terjedelmes mű megírásához*. E czélból ő és munkatársai összegyűjtötték a kül- és belföldi szakirodalom e tárgyú termékeit, körutakat tett a hazai pénzügyi intézetek ügykezelésének, ellenőrzésének s az

e tekintetben mutatkozó hiányoknak tanulmányozása végett, beszerezte a bel- és külföldi kiválóbb pénzügyi intézeteknél alkalmazásban levő kezelési és ellenőrzési szabályzatokat, ügyviteli, számfejtési, ellenőrzési nyomtatványokat stb. s mindezek egybegyűjtése és tanulmányozása után szerkesztetett meg a pénzügyi intézetek belső ellenőrzését tárgyzó mű, amely közelebb sajtó alá kerül s nemben hazai irodalmunkban uttóró lesz. (Előzetes megrendelések a „Magyar Pénzügy” szerkesztőségéhez Budapest, Almássy-tér 2. sz. a. intézendők.)

A könyvben megismertetendő ellenőrzési rendszer követeli az ellenőrzésnek a kezeléstől való teljes különválasztását, ellenkönyvek vezetését, a pénztári utalványok két-két példányban kiállítását, a napi zárlatoknak és az időnkénti váratlan vizsgálatoknak a független ellenőrző osztály által való teljesítését stb. Mindezekre vonatkozólag a mű tüzetes utbaigazításokat ad és pedig a pénzügyi intézetek üzletkörüének minden egyes ágazatát tárgyzó állandó ellenőrzésre nézve.

A magyarországi pénzügyi intézetek országos szövetségét előkészítő bizottság szintén felvette a szövetség alapszabálytervezetébe az ellenőrzés ügyét. A szövetség oly szakértő revizorokról fog gondoskodni, akik az egyes pénzügyi intézetek ügykezelését, könyvvitélét, számadásait behatóan megvizsgálják s utbaigazításokat adnak a helyes kezelésre és ellenőrzésre nézve.

A román jellegű pénzügyi intézetek szövetségének Nagyszebenben közelebb

A kártyás.

Egy faluban élt egyszer egy kártyás. Már kiesi korától kezdve folyton kártyázott. Idővel azután megházasodott, sőt már gyermekei is születtek, de azért még mindig kártyázott. Eltökéltte magát arra, hogy kártyával a kezében hal meg.

Egyszer alkonyatkor a kávéházból haza felé tartott. Szombat este volt, de azért nem volt pénze, mert a mit ezen a héten keresett, azt mind elkártyázta a kávéházban. Lehorgasztott fővel, elgondolkozva ment haza felé. Az járt az eszébe, hogy mi az ördögöt mond majd a feleségének meg a gyermekeinek, a kik már nagyon várnak rá, mert azt hiszik, hogy valami ennivalót hoz.

Egyszer csak megszólította valaki az utczán.

— Jó estét, — szólt hozzá az idegen.

— Adj Isten!

— Nem tennél nekem egy nagy sziveséget?

— Ha megtehetem miért ne? Nagyon szivesen.

— Arra kérnék, hogy ma estére fogadj be a házadba, hogy ott ehessem és alhassam, mert én idegen vagyok.

— Hát jöjj velem.

Mentek hazafelé; elől ment a kártyás és

utána az idegen. Mikor hazaértek, az ajtó előtt a kártyás hátra fordult, és mit látott? Az idegen mellett még tizenkét idegen állott. Feléjük fordult és így szólt hozzájuk:

— Kik vagytok!

— Ne bántsd őket, — szólt az idegen. — Ezek az én embereim.

— És mit akarnak.

— Vendégségbe jönnek hozzád, mint én magam.

A kártyás megrémült, noha vendégszerető ember volt, mert tudta, hogy még a saját családjának is alig van mit ennie.

— Tehát nem fogadsz be a házádba bennünket? — kérdezte az idegen, látva a kártyás habozását.

— Jó, — válaszolt a kártyás mosolyogva, — én nem bánom, ha mind bejöttök is, de majd meglátjátok, hogy mit kaptok enni.

Mikor a kártyásnak a felesége látta, hogy a férje mennyi vendéget hoz, nagyon duzzogott; nem volt a szekrényben, csak egy fél kenyér; mit adjon ennyi vendégnek?

— Ugyan ne aggódjál, kedves asszony, — szólt hozzá az idegen, aki egyszerre kitalálta, hogy miért duzzog az asszony. — Elég lesz nekünk ez a fél kenyér is. Újjetek hát le és adjatok enni.

Le is ültek az asztal köré a házbeliék és az idegenek és esodálatos, hogy mindnyájan elfértek ebben a szűk kis szobácskában. Az idegen kezébe vette a fél kenyert, megáldotta, megtörte és szétosztotta. Mindnyájan jóllaktak s meglehetősen darad maradt a kenyérből.

A kártyás és a felesége persze nem is tudta, hogy mit mondjon. Nem tudták elképzelni, hogy ennyi ember, hogy lakhatik jól egy fél kenyérből.

— Te, ugyan ki lehet ez az idegen? — szólt a kártyás a feleségéhez.

Az idegen, mintha csak hallotta volna, hogy mit mondott a kártyás a feleségének, így szólt:

— Én Krisztus vagyok!

Természetesen azonnal letérdelt a kártyás is, meg a felesége is és imádták őt.

— Most, hogy már megtudtad, hogy ki vagyok, — szólt Krisztus — azért a szives vendéglátásért, a melyet irántam és a hieim iránt tanusítottál, valami kegyben akarlak részesíteni. Szólj, mit kívánsz?

— Szeretném, hogyha valahányszor kártyázom, mindig nyernék.

— Jó, ezentul valahányszor kártyázol, mindig nyerni fogsz — szólt Krisztus és eltűnt az apostolaival együtt.

És csakugyan úgy történt, hogy a kártyás ettől kezdve valahányszor csak kártyát vett a kezébe, mindig nyert. Természetesen nagy vagyont szerzett s a leggazdagabb birtokos volt az egész faluban. Mikor pedig meghalt, a gyermekeire sok házat és földet hagyott.

Krisztus tehát megfizetett azért a fél kenyérért, a melyet a kártyás felajánlott neki. De ez még semmi ahhoz a nagy jutalomhoz képest, a melyet arra az időre tartogatott, a mikor a kártyás a másvilágra ke-

megtartott értekezlete szintén behatóan foglalkozott az ellenőrzés kérdésével s az állandó belső ellenőrzés beállításának szükségességét mondta ki. A szövetség állandó bizottsága, ambuláns szakértő könyvvizsgálói a kisebb pénzüzeteket, kívánatra nagyobbakat is, a könyvek megvizsgálása végett sorra meglátogatják.

Végül meg kell jegyeznünk, hogy számos pénzüzetnél az állandó intern ellenőrzés máris be van állítva, minél fogva bátran állíthatjuk, hogy hazai pénzüzeteink a lehető teljes biztonságot nyújtják a betevők é részvényesek vagyonának tárgyában és a tekintetben a sokszor hangoztatott állami felügyelet szükségessége teljesen elesik.

A heti bérfizetések idejéről!

A szociális programnak a 8 órai munkaidőre vonatkozó pontja tárgyalatván, ezzel kapcsolatosan a 36 órai munkaszünet kérdése is megbeszélés tárgyát képezte, jelesen a munkásvilágnak azon kívánsága, hogy a vasárnapi munkaszünet szombat délutánra is kiterjesztésük s ehhez képest a heti bérfizetések már szombaton délután teljesítenek, hogy ekkép a munkás a szombati nap délutánján mindennemű szükségleteit bevásárolhassa és magándolgoit, családi ügyeit is elintézhesse.

A megbeszélések során felhangzottak nyomán meggyőződés szerzettett, hogy bár sok tekintetben még fejletlen ipari viszonyaink között a 36 órás munkaszünet megvalósítása nehézségekbe ütközik s az iparérdekek érzékeny sérelme nélkül esakis úgy volna keresztülvihető, ha a szombat délutánnal megrövidülő munkaidő más megfelelő időben lehetőleg pótolhatnék, mindazonáltal az a kívánalom, hogy a hetibérek kifizetése már szombaton délután teljesítesék, kiváló figyelmet érdemel.

Sőt az a meggyőződés is szerzettett, hogy e kívánás teljesítése most már aktuális és sürgős feladatul jelentkezik, annyal inkább, mert a vasárnapi munkaszünet következetes keresztülvitelével, a most divó szombat estéli bérfizetésnek hátrányai nemcsak a munkásvilágot, hanem az amugy is gyenge és újabb intézkedésekkel még inkább meggyengített kereskedelmünket is sújtják.

rült. Mert mikor a kártyás kiadta a lelkét, egy angyal már ott állott mellette. Az angyal fölfogta a lelkét s úgy, a hogyan Krisztus parancsolta, repült vele egyenesen a Paradicsomba.

Ütközben találkoztak az ördöggel, aki szintén munkában volt, mert egy szerenésitlen bűnöst vitt a pokolba. A bűnösnek hát-rakította a kezét s kegyetlenül ostromozva kergette a pokol felé. A szegény bűnös, mikor meglátta a kártyást, olyan kérően nézett rá, hogy a kártyás megkönyörült rajta s intett az ördögnek, hogy álljon meg. Az ördög meg is állott s a kártyás így szólt hozzá:

— Sietős a dolgod?

— Nem, — válaszolt az ördög.

— Nem volna kedved kártyázni velem?

— Nem bánom; De mibe játszunk? — kérdezte az ördög.

— Allapodjunk meg abban, hogyha te nyersz, akkor az én lelkem is a tiéd lesz, de hogyha én nyerek, akkor átengeded nekem azt a szegény bűnöst, a kít most a pokol felé hajtasz.

Az ördögnek nagyon tetszett ez az ajánlat. Egész bizonyos volt benne, hogy a kártyással szemben ő fog nyerni s már előre is örült annak a diéséretnek, a melyet urától, Luezfertől fog kapni azért, hogy egy lélek helyett kettőt hoz a pokolba.

— Tehát játszunk, — szólt a kártyához.

Kártyáról nem kellett gondoskodniok, mert a kártyás kívánságához híven kártyá-

A műhelyeket és boltokat ugyanis vasárnap becsukják, de a koresmákat, kávé- és pálinkaméréseket nyitva tartják. Egyfelől tehát megnehezítik a munkásnak azt, hogy szükségleti cikkeit bevásárolja, másfelől pedig bőszéges alkalmat nyújtanak neki, sőt mondhatni, arra esábitják, hogy verejtékes keresményét haszontalanul elpredálja. Ennek a közgazdasági és közérköleségi szempontból egyaránt káros állapotnak a felismerése indokoltta tesz oly mozgalmat, mely a heti bérfizetések üdvös reformájához vezet, s mely oda akar hatni, hogy az ipari munkások heti bérfizetésüket ne szombaton este, hanem már szombaton délután, a hol pedig ez az iparüzem hátránya nélkül keresztül nem vihető, valamely hetivásár előtt való hétköznapon délután kaphassák ki.

Ezt az eszmét már több iránytadó testület, nevezetesen az orsz. iparügyesület napirendre tűzte, sőt egyik másik gyáros és munkaadó saját iparüzemében meg is valósította. Így például az ujjpesti Leiner testvérek gyára már csütörtöki napon fizeti ki munkásainak a heti béreket.

A bérfizetéseknek megfelelő időben való teljesítésére nézve különösen a kézpénzben szűkölködő kisiparosoknál fordul elő a legnagyobb nehézség. Megfontolandó, tehát, vajjon nem kellene-e és nem lehetne-e társadalmunkat arra szoktatni és nevelni, hogy legalább a fogyasztó közönségnek az a része, amely szükségleteinek beszerzésénél hitelre nem szorul, szokják le attól, hogy a betevő falatért dolgozó kisiparosnak esupa szokásból vagy szeszélyből adósa maradjon, s azt erejét meghaladó és létalapját megingató hitelezésre kényszerítse.

Gondolkozzék e fölött a fogyasztó közönség is!

— lk. —

H I R E K.

— A községi választási mozgalmak. A független választó polgárok intező bizottságai közül a II. kerületi intező bizottság f. hó 26-án este 8 órakor a Keil kávéház helyiségében, — az I. kerületi intező bizottság f. hó 27-én este 8 órakor a Széchenyi kávéház helyiségében, — a III. kerületi intező bizottság f. hó 28-án — a IV. kerületi intező bizottság f. hó 29-én tartja első szervezési gyűlését, melyet minden kerületben egy-egy nagy gyűlés s végül az összes kerületek együttes gyűlése fog követni, amely végre a jelöltekben fog megállapodni.

vál a kezében halt meg. Elkezdett játszani, de a játék annyi ideig sem tartott a míg az ember amen-t mond; a kártyás megnyerte a játékot s az ördögtől elvette a szegény bűnösnek a lelkét. Az ördög nagyon el volt keseredve s úgy dühöngött, mint egy örült; aztán eltűnt.

A kártyás pedig az angyallal és a bűnösrel tovább folytatta az utját és elérkezett a Paradicsom kapuja elé.

Kopogtattak.

A kapu kis vártatva kinyílt s előttük állott Szent Péter helyett, — a kinek nyílván valami más dolga akadt, — maga Krisztus.

— Ki ez itt? — kérdezte a kártyástól.

— Ez? — válaszolt a kártyás, — ez a barátom.

— A paradicsomban már nincs több hely, — válaszolt mogorván Krisztus, a kinek egy kissé rossz kedve volt, — s különben is én egyedül csak téged hívtalak meg, nem pedig a barátodat is!

— Igen, uram, — válaszolt a kártyás, — de emlékezzél csak rá, hogy mikor én téged meghívtalak házamba s megtiszteltél a látogatásoddal, nemde te is magaddal hoztad nem egy, de tizenkét barátodat?

Krisztus gondolkozott egy ideig s mivel látta, hogy a kártyásnak igaza van, mosolygott és így szólt:

— Jöjjetek be hát mind a ketten.

— Megsemmisített választás. A f. é. október hó 25. és 26-án megejtett ujjpesti kereskedelmi és iparkamarai tagválasztás, a választás ellen beadott felebbezés következtében, a törvényhatóság által megsemmisített állítólag azon indoknál fogva, mert a kereskedelmi és iparkamarai kerülethez tartozó Szent-Endre és Pomáz járási választók nem szavazhattak, amennyiben a választók névjegyzéke nem küldetett meg a választást vezető elnökeknek, Furesa, de igazán furesa!

— Az Ujjpesti Ipartestület előljárósága f. hó 19-én tartotta rendes havi ülését, melyen Pohl Károly titkár a következőkben számolt be az október havi forgalomról: munkaviszony 1214 esetben fordult elő, ebből iparossegéd 765, a többi gyári munkás, iparos segéd munkába lépett 439, abból kilépett 326, munkakönyv kiadatott 118, ideiglenes igazolvány 8, tanonez szerződöttetett 44, felszabadult 24, havi iktatói szám 475, panasz beadatott 29, ebből hivatalból elintéztetett 11. Több előterjesztések és kérvények elintézésével az ülés folozlott.

— Újabb átszállási viszonylatok a villamos közúti vasutak vonalain. A „Budapesti közúti vasútársaság” és a „BUR villamos közúti vasút r.-t.” f. é. november hó 30-tól kezdve az eddig érvényben lévő átszállási viszonylatokon kívül újabb utirányokra s mindkét vasutársaság vonalainak igénybe vételére feljogosító átszálló menetjegyeket fog kiadni. Nevezetesen: A Központi vasútcarnoktól, a Vágó-hidtól az Üllői-ut—Ludoviceumtól, a Városligettől (Arána-ut végállomás), a Nyugati pályaudvarnál történő átszállás mellett, a Lehel-utcai irányban a Hungária-körutig és viszont 1 órai érvényű átszálló-jegyek 30 fillérért lesznek kaphatók.

— Az ujjpesti izr. hitközség f. é. december hó 6-án választja meg hitközségi elnökét, képviselőit, adófelszámolási bizottsági tagjait s legtöbb adófizető tagjait. A választás színhelye a Széchenyi-kávéház nagytérme. A szavazás reggel 9 órától délután 4 óráig tart. Szavazati lapok csak személyesen adhatók át a választási bizottságnak.

— Az „Ujjpesti Zeneművelő Egyesület” (Conservatorium) f. é. december hó 6-án délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melynek következők a tárgyai: 1. A múlt tanév számadásainak előterjesztése s a felmentvény megadása. 2. A folyó tanév költségvetése. 3. A tisztikar és választmány megválasztása.

— Esküvő. Dr. Major Ferenc f. hó 26-án d. u. 3 órakor esküdött örök hűséget a helybeli róm. kath. templomban Krapp Irma kisasszonynak, Krapp Mihály községi esküdt leányának.

— Iparhatósági megbizottak választása. Az ujjpesti iparostanonczok és tanoneziskolák ellenőrzése céljából 10 iparhatósági megbizottak választására Ivánka Pál főszolgabíró 1903. december hó 10-ik napjának délelőtti 9 óráját Brankovics György iparhatósági biztos elnöke mellett az ipartestület hivatalos helyiségébe tűzte ki.

— Monstre-hangverseny Ujjpesten. Az ujjpesti „Köz művelődési Kör” téli hangverseny szezonját f. évi december hó 12-én (szombaton) este 9 órakor tartandó monstre-hangversenyyel nyitja meg. Az estély az előkészületekből ítélve egyike lesz a legfényesebbeknek azok közül, a melyeket eddig Ujjpesten rendeztek. Eddig teljes bizonyossággal közreműködnek az estélyen Komlósi Emma, a Népszínház kedvenc primadonnája, Polónyi Elemér az ismert zongoraművész, Szerényi Zoltán a Vígyszínház nagynevű művésze, Kiri László az orsz. Zeneakadémia országos hírnűvésze, Erkel Jenő kiváló tehetségű zeneszerző és ha csak ideje engedi, Popper Dávid a világhírű gordonka-művész. Ha ehhez a magas művészi színvonalon álló műsorhoz még hozzávesszük azt, hogy a tánczenét Banda Marci és fiait teljes zenekarral szolgáltatják, joggal állíthatjuk, hogy ez a hangverseny és tanczesztély minden tekintetben méltó lesz a rendező kör hírnevéhez és e téren elért eddigi sikereihez. Belépti-díj: Személy-jegy 2 korona 40 fillér, Család-jegy 5 korona. Jegyek kaphatók a kör helyiségében és Széi Manó drogeria üzletében (Árpád-ut 60. sz.) A hangversenyre vonatkozó bármiféle felvilágosítással és értesítéssel készséggel szolgál a kör vigalmi bizottságának minden tagja, továbbá Széi Manó vig. bizottsági el-

nők és Földes István a vigalmi bizottság jegyzője minden kedden, csütörtökön és szombaton este 7 órától 9-ig a kör helyiségében (Árpád-ut 56.).

— **Ujpesti festőművész képei a királyi palotában.** A „Képzőművészeti Társulat” kiállításainak első vásárlója mindig a király. A most megnyitott téli kiállításon is több képet vásárolt a budai új királyi palota számára a királyi képvásárló bizottsága, melynek Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagya, Hausmann Alajos műegyetemi rektor, a palota építője, Gallé Antal várkapitány, építési felügyelő és Kadocsa Lippich Elek kultuszminiszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály vezetője a tagja. E bizottság megvásárolta a többek között a „Zöld-séges kofák”, „Zöldség piac” és „Heti piac” című képeket, melyeknek Pályá Celestin ujpesti festőművész a megalkotója.

— **Az „Ujpesti Torna Egyesület”** f. hó 27-én este 8 órakor tartja rendkívüli közgyűlését a Széchényi-kávéház külön termében, melyre t. tagtárs urakat tisztelettel meghívjuk. *Az elnökség.*

— **Táncvizsga.** A „Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egyesület” f. évi december hó 25-én a Colosseum helyiségeiben, a felállítandó Kossuth-szobor alapjára színelőadással egybekötött táncvizsgát rendez. Színre kerül: „A Tóth Leány”. Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Belépő-díj: Családjegy 2 korona. Személyjegy 1 korona. Jegyek előre kaphatók: Czizler Józsefnél István-utca 15., Tresz Károlynél Árpád-ut, Róth Adolf vendéglősnél Árpád-ut 23. s a Benkovits-féle dohánytözsdeben.

— **Hangverseny. Színelőadás. Táncvizsga.** Az „Ujpesti izr. iparos- és kereskedő-ijak egylete” f. évi december hó 19-én az ujpesti „Közművelődési Kör” helyiségeiben hangversenyyel és színelőadással egybekötött jótékonyezelű zártkörű táncvizsgát rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona. A tiszta jövedelem az „Egyleti segélyalap” javára fog fordíttatni. A hangversenyen Csillag Berta urnő (czimbalom-művésznő), Nyilassy Mariska urhölgy (énekművésznő), Vendéghegyi Géza ur (zongora-művész) és Mezei Vilmos ur (hegedű-művész) működnek közre. Továbbá színre kerül: „Az idegesek” című bohózat egy felvonásban. Jegyek előre kaphatók: az egylet helyiségében (Árpád-ut 40.), továbbá Brück „Kör” kávéházban (Árpád-ut 56.), a Blas-féle kávéházban (Árpád-ut 40.) és özv. Schuller Jánosné dohánytözsdejében.

— **Villamos-világítás a vidéken.** Vidéki városaink egyre másra térnek át a vilamosvilágításra s a most folyó év különösen gazdag volt e tekintetben. Ujabb híreink a következők: Nagykőrös város villamosvilágítására nézve a város világításügyi bizottsága a Magyar Schuekert-művek rt. ajánlatát javasolja elfogadásra, mely megfelelő évjáradék és 50 évre biztosítandó kizárólagossági jog ellenében hajlandó felépíteni a mintegy 450.000 koronába kerülő központi telepet. — A besztercebányai központi villamostelep építésére és üzemviteli bérletére vonatkozólag Bertercebánya város elfogadta a Ganz és társa vasöntő és gépgyár rt. ajánlatát. A Magyar Schuekert művek rt. ajánlatot ad be Zilah városához a városnak 250 izzó- és 6 izzólámpával ellátandó villamos közvilágításának berendezésére. 50 évre szóló kizárólagossági jogot kér, mely időre a város töketörlesztésbe és kamatba évente 10.000 K fizetne, ellenben 5%-kal részesednek a magánvilágítás nyereségében és ezt a részesedést a vállalat évi 3200 korona minimummal garantálja. Esztergom város villamos-világítása dolgában a belügyminiszter jóváhagyta a város és a Ganz és tá. vasöntő és gépgyár rt. között létrejött szerződést. Petrinya pozsegamegyei város december 31-iki lejáratú pályázatát hirdeti a villamosvilágításnak berendezésére. — Nagyvárad városában december 16-án kezdik meg az utcáknak villamosvilágítását. És Ujpesten?!

— **A szökevény iparostanonezok és munkából jogtalanul távozó segédek visszavezetése tárgyában** a kereskedelemügyi miniszter egy újabb rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében az illetékes iparhatóság a szökevény iparostanonezot köteles visszahoztatni, ha a tanonezviszony a tanonezser-

ződés szerint tényleg fenáll s ha a mester a visszavezetést, a tanonezviszonyból jogtalanul történt kilépéstől számított tizennégy nap alatt kéri. Ugyancsak tizennégy nap alatt kell az iparosnak a segéd illetve gyári munkás visszavezetését kérnie, a mikor az iparhatóság fel van arra jogosítva, hogy a munkából való kilépés jogtalanságát szigorú vizsgálat tárgyává tegye. A visszavezetetésnél hatósági karhatalom eszközölhető, de a tolonozzás kivan zárva s a felmerülő költségeknek megfelelő összeget a visszavezetést kérelmező iparos tartozik a hatóságnál letétbe helyezni s ha ezt nem teszi a visszavezetés nem teljesíthető. Ha azután a költségek a tanoneztól vagy annak képviselőjétől, a segédétől, vagy gyári munkástól behajthatnak, az előlegezett összeg a munkaadónak vissza adatik. Ha a segéd vagy gyári munkás a munkából jogtalanul lép ki, s az iparos a visszavezetést 14 napon belül kéri, akkor a munkakönyvet a tárgyalás befejeztéig a saját felelősségére visszatarthatja, ha azonban a visszavezetést nem kéri, a munkakönyvet pénzbüntetés és kártérítés kötelezettsége mellett köteles haladéktalanul visszaszolgáltatni vagy pedig az ipartestületnél letétbe helyezni. Ha a munkás jogtalanul lett visszahozva, a munkaadótól kártérítést követelhet. A jogtalan kilépésért a tanonez nem büntethető, csak visszatérésre s kártérítésre kötelezhető. Az iparos segéd és gyári munkás jogtalan kilépése azonban kihágást képez s 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s behajthatatlanság esetében ennek megfelelő elzárással is sújtható.

Szervusz Brezina!... Szervusz Soroksár!

— Karczo ut —

Egy polgártársunkat annyira fellelkésítette Dr. Altwehr kortesbeszede az „Ujpesti Ellenzéki párt” nagygyűlésén, hogy nyolez álló napig, éjjel-nappal mindig azt a nótát hajtogatta, hogy:

„Rajta, kuruc, rajta!
Ne nézd, ki az apja,
Ne nézd, ki az anyja!
Kaszabold,
Darabold,
Hadd vesszen a faja!”

Nyolez nap mulva kifogyván a szuszából, meg a borból is, mely álomba merült s álomban a független választó polgárok szervezkedő gyűlésen képzelte magát, ott látta lapunk felelős szerkesztőjét, s hallotta őt ujongni Mády Lajos elnök azon kijelentésére: „hogy a régi rendszer az egyedül üdvös s így amellett és ennek megtestesítői mellett kell sikra szállani”. Sőt többet is látott, azt is látta, hogy fegyvertársnak is ajánkozott szerkesztőnk s mi több, községünk II-ik választó kerületében a szervező bizottsági vezetőséget is elvállalta.

Hogy kőtyagos polgártársunk mindezt megálmodta: egyáltalában nem baj, de hogy ez álmat az „Ujpesti Hirlap” f. hó 25-iki számában a „Szervusz Brezina!” kőtői cím alatt ki is nyomatta, az már reá nézve annyiban baj, mert az álma nem felel meg az igazságnak.

Először: *Brankovics György*, lapunk felelős szerkesztője a Mády Lajos ajkára adott kijelentést nem hallotta, mert egész délután a járási számvevővel a betegsegélyző pénztárat vizsgálta s így a független választó polgárok értekezletén akkor jelenhetett meg, amidőn a szervező bizottság tagjait már megválasztották s Mády Lajos elnök a jelenlevőkhez a gyűlést berekesztő szavakat intézte. Az ujongás tehát elmaradt.

Másodszor *Brankovics György*, lapunk felelős szerkesztője *soha sem ajánkozott senki fiának fegyvertársul.*

Harmadszor, *Brankovics György* lapunk felelős szerkesztője *azon megtestesítő állásról*, amelyre őt a független választó polgárok értekezlete távollétében megválasztotta, f. hó 24-én, tehát az „Ujpesti Hirlap” cikkeknek megjelenése előtt Mády Lajos elnökhöz intézett levelében, tiszteletteljesen *leköszönt!*

Negyedszer, hogy *Brankovics György* lapunk felelős szerkesztője kinek a szer.életét fogja győzelmi sikerben részesíteni és kit nem fog részesíteni: e tekintetben várja meg a választás napját, amikor nyilvánossá válik, hogy kettőnk közül ki küzdött a község és az összpolgárság érdekében, addig a

„Szervusz Brezina!” csak az a válaszunk, hogy: „Szervusz Soroksár!”

Az „Ujpesti Hirlap”-nak pedig azt tanácsoljuk, ne foglalkozzék községi politikával se pro, se kontra és dobja papirkosárba a eselszövők hóbortos ezikeit.

Hanyatló iparvállalatok

Nemesak a már évek óta tartó gazdasági tespedésnek, nem is csupán Ausztriából való gazdasági függésünknek esik minduntalan egy-egy kisebb-nagyobb iparvállalatunk áldozatul. Szinte azt lehet mondani, hogy ugyanannyit sodornak el évről-évre a szervezetükben rejlő belső bajok: az alapítás körül elkövetett hibák, a tökeszegénység, a vezetés rosszasága és ügyefogyottsága. A „Gazd. Tud.” a következő iparvállalatokat sorolja újabban ebbe a rovatba:

A „Flóra” első magyar steeringgyertya- és szappangyár rt., mely a „Magyar Pénzügyben” közölt mérlege szerint az 1902-903. üzletévben négy millió kor. alaptőkével mindössze 1883 koronát keresett s gyártmányainak eladásából származó bruttó jövedelme is, mely az előző évben kerek 220.000 koronát tett, legalábbis 140.000 koronával esőkent.

Más okok sodorták bajba a nagyszobeni első erdélyi steeringgyertyagyár rt.-ot, Magyarországnak egyik legrégebbi ipartelepét, mely még 1840-ben létesült és részvénytársulati formában 1871. óta működik. Ez a vállalat, mint a „Vállalkozók és Iparosok Lapja” közli, már hosszabb ideje válságos helyzetben van, részint üzleti tőkéjének szegénysége folytán, részint a római gyertyavám felemelése következtében. Az előbbi körülmény drága hitel igénybevételére kényszerítette a vállalatot s ennek kamatja megemésztte a nyereséget. Az utóbbi körülmény pedig lehetetlené tette a romániai kivitel, mely tizenkét év alatt 571.974 kgról 9160 kgra esőkent. A társaság most el akarja adni a gyárat, minthogy maga már nem tudja tovább fentartani.

A folyvást veszteséggel dolgozó iparvállalatok közé tartozik a temesvári *Első dél-magyarországi kalapgyár rt.*, mely már 1901-ben elvesztette alaptőkéjének felét, legutóbbi 1902/3. évi mérlegében pedig ismét 350.000 K veszteséget mutat ki 160.000 K nyereséggel szemben, vagyis a 300.000 koronára le szállított törzstőkéjének nagyobb fele részét ismét elvesztett.

Felszámolni volt kénytelen a „Durable” magyar gázizzófény-szövetkezet, melynél nemcsak a részvényesek, de a hitelezők is oдавesztették pénzüket valamint igen rövid fennállás után a miskolci *Köedény és agyaggyár rt.*, mely 1899-ben alakult 200.000 K alaptőkével, de boldogulni soha sem tudott.

Felszámol továbbá rövid egy évi fennállás után a *Magyar gyermekcipőgyár rt.*, míg a *Budapestvidéki kőszobányja rt.* vesztesége az 1902-903. évi mérleg szerint 800.000 K rug 28 millió K alaptőke mellett.

1543. végrh. sz. 1903.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujpesti kir. járásbiróságnak 1903. évi V. 49.4. és a budapesti III. ker. kir. járásbiróság 1900. Sp. VIII. 2019/4. sz. végzése folytán **dr. Róth Jakab** ügyvéd által képviselt **Phönix életbiztosító társaság** felperes részére **Kiss Gyula** alperes ellen 50 kor. 87 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 741 koronára becsült ingóságokra az ujpesti kir. járásbiróság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, **Király-utca 15. szám alatt** leendő megtartása határidőül **1903. évi december hó 1. napján délután 4 órája** kütetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak daatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy

elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1903. évi november hó 14. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó

6826 tkvi sz. 903.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az ujpesti kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Malsz Lipót** végrehajthatónak **Spitzer Jakab** (helyesen **Armin**) végrehajtást szenvedett elleni 800 kor. tőke és jár iránti végrehajtási ügyében a pestvidéki kir. törvényszék az ujpesti kir. járásbíróóság területén levő az Ujpest községben fekvő és az ujpesti 859. számú tkvi. betétben foglalt a I-2 sorsz. 1850. és 1851. hrszámú ingatlan felépítménye és örökbérlete jogából **Spitzer Jakabot** illető egy kilencedik rész jutalékra az árverést 1627 korona 33 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi január hó 26-ik (huszonhatodik) napján délelőtt 10 órakor e bíróság helyiségében II. emelet 59. ajtó sz. alatt megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Megjegyeztetik, hogy a fentebb körülírt ingatlanra illetve jutalékra C i sorsz. alatt gróf Karolyi Sándor javára örökbér van bekebelezve, mely azonban az árverés során nem érintetik.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárúrak 10 %-át vagyis 162 kor. 74 fillért készpénzben vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az érvényben levő igazságügyminiszteri rendeletekben kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujpesten 1903. évi október hó 27-én a kir. bíróság mint tkvi hatóság

Keserü

kir. elbíró.

12000
ki. 903.

Vácsi járás főszolgabírája.

Hirdetés.

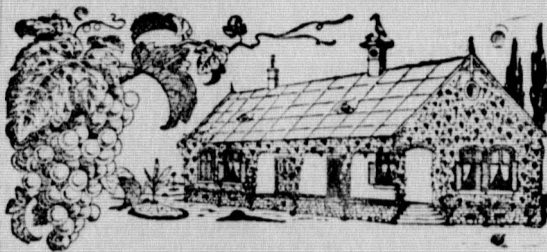
A gödöllő-vácsi törvényhatósági közut 15711 — 18168 km. szakaszának kiépítésére árlejtés tüzetett ki az államépítészeti hivatal által f. évi december 7-ik napjának d. e. 9 órájára az alispáni hivatalhoz. Az engedélyezett költség 24151 kor. 70 fillér.

A tervek és feltételek az államépítészeti hivatalnál betekintheők.

Vácz, 1903. november 23-án.

Ivánka

főszolgabíró.

Szőlőlugast

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értékelik az eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható rézektől. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelező-lapon tudatja.

Czím:

3.

Érmelléki első szőlőoltványtelep
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Pénzkölcsönt

tiszta 7 százalékra leggyorsabban nyújt a

Kőbányai takarékpénztár r.-t.

házakra és földekre.

Közelebbi felvilágosítást díjmentesen nyújt a takarékpénztár igazgatósága Kőbányán, ugyszintén

Dr. Politzer Gyula ügyvéd

Budapestben,

VI. ker., Teréz-körút 41. szám.

Kiadó!

Arpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s
még kisebb-nagyobb laká-
sok azonnal is kiadók.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.